

OP JACHT NAAR HANS MEMLING!

EDUCATIEVE HANDLEIDING

A / KUNST EN KLEUR:

**Hoofdstuk 1: drieluik van Johannes de Doper en
Johannes de Evangelist.**

**Hoofdstuk 2: kleurtorens.
Filmplaatjes.
Kleurkaarten “ Mis Poes “**

Hoofdstuk 3: puzzel Van Sibylla Sambetha.

B/ HET HOSPITAAL EN DE APOTHEEK:

Hoofdstuk 4: geurdoosjes en kruidentheeeën.

Hoofdstuk 5: memoriespel.

Hoofdstuk 6: ziekenzaal en apotheek.

Hoofdstuk I:

Drieluik van Johannes de Doper en Johannes de Evangelist

Hans Memling mag beschouwd worden als één van de belangrijkste figuren van de groep kunstenaars uit de vijftiende eeuw die men groepeert onder de verzamelnaam "Vlaamse Primitieven".

Wat is een Vlaams Primitief?

Tijdens de vijftiende eeuw had Vlaanderen een grote aantrekkingskracht op Europese kunstenaars. Het leven in de Vlaamse steden bood hen een gunstig economisch klimaat voor het creëren en verhandelen van kunst.

Hun werk heeft een aantal gemeenschappelijke kenmerken:

- **Techniek**

Deze kunstenaars schilderden op panelen van eikenhout. Ze schilderden met olieverf die ze in verschillende lagen op een witte grondlaag boven elkaar aanbrachten. Daardoor verkregen ze intense kleuren.

- **Weergeven van de werkelijkheid**

Ze probeerden de werkelijkheid zo goed mogelijk na te schilderen en besteedden heel wat aandacht aan de weergave van details. Hun werken lijken wel foto's.

- **Perspectief**

Vlaamse Primitieven waren heel goed in de weergave van perspectief. Zij schilderden vloeren, tapijten en landschappen op zo'n manier dat ze diepte verkregen in het schilderij. Zo werd wat verder stond iets kleiner geschilderd. Wat op de voorgrond werd afgebeeld zag er al heel wat groter uit. Net echt.

- **Gebruik van kleur**

Hun lievelingskleuren waren rood en groen. Zij waren ook sterk in het mengen van kleuren en wisten goed welke kleuren naast elkaar te plaatsen zodat het schilderij er harmonieus uit zou zien.

- **Onderwerp**

De Vlaamse Primitieven schilderden vooral religieuze onderwerpen, waaronder heel wat Madonna's met kind. Verder kregen zij ook opdrachten van de rijke burgerij, handelaars en adel om hun portretten te schilderen.

Oefening

De kloostergemeenschap bestelde vier werken voor het Sint-Janshospitaal. Dit drieluik werd een opdracht voor het hoofdaltaar. Zo kreeg het ook zijn naam: "Altaarstuk van Johannes de Doper en Johannes de Evangelist. Deze benaming verwijst naar de personages die erop staan en naar de functie van het werk. Het schilderij kon je vanuit de ziekenzaal zien en hield voor de zieken en lijdenden een belofte in voor een betere wereld in het hiernamaals.

Laat de kinderen het drieluikje aanraken en bekijken. Het is er speciaal voor gemaakt dat ze er nu wél eens mogen aankomen, wat in een museum absoluut niet mag.

Met een vergrootglas kun je makkelijk vaststellen hoe haarfijn alles werd weergegeven. Het lijken wel foto's. Haar, juwelen, kostbare stoffen werden met uiterste precisie door Hans Memling neergeschilderd.

1. Detail

Laat de kinderen een detail uitzoeken op het drieluik dat hen interesseert en laat ze dit detail uitvergroten op een tekenblad. Daarbij kunnen ze de techniek volgen van Hans Memling: Alles wordt haarfijn op papier gezet met een potlood om daarna ingekleurd te worden. Bij deze oefening ervaren kinderen hoe nauwkeurig en hoe geduldig je te werk moet gaan om dergelijk resultaat te bekomen.

2. Perspectief of diepte

Wijs de kinderen op de taferelen in de verte en wat er zich op de voorgrond bevindt. Bekijk de verschillen in grootte en de manier van schilderen. Wat verderaf staat is bijvoorbeeld niet zo nauwkeurig uitgewerkt als wat zich op de voorgrond bevindt.

Met de kinderen oefenen we rond perspectief tekenen:

- Laat een kind in de verste hoek van de klas staan en iemand helemaal vooraan. Wijs hen op het feit dat hoe verder iets van je af staat hoe minder details je ziet. Hoe dichterbij de figuur hoe zichtbaarder en groter. Als iemand dicht staat kun je bijvoorbeeld de kleur van de knoopjes en de ogen goed zien. Als je wat verder staat zijn zulke kleine dingen minder goed zichtbaar.
- Laat hen een landschap ontwerpen waarbij ze verplicht worden te vertrekken van een horizonlijn (horizontale lijn tekenen in het midden van het blad) Geef hen enkele voorwerpen en figuren die op de tekening moeten voorkomen:

Bv.: huis / bomen / koe / jongen / meisje / brug / kerk / auto.

Vier van deze kernwoorden moeten boven de horizonlijn geplaatst worden en vier onder de lijn. Geen enkele mag naast elkaar staan. Ze moeten dus allemaal op een verschillende plaats ingevoegd worden.

Achteraf kunnen de kinderen hun tekeningen bespreken. Laat hen zelf zoeken naar eventuele fouten.

3. Kleur:

Het kleurgebruik in dit meesterwerk is fenomenaal. Blauw en paars, vermiljoen en karmijn worden heel intens weergegeven.

Kleuroefening:

Zie toepassingen in hoofdstuk 2.

Hoofdstuk 4: Geurdoosjes en kruidentheeën. Proeven en ruiken.

Proeven:

4 zakjes met kruidenthee:
ROZENBOTTEL
CITROENMELISSE
GOUDSBLOEM
KAMILLE

Ruiken:

3 geurflesjes:
KANEEL
MUNT
ROZEN

I* KRUIDENTHEE

We laten de zakjes kruidenthee rondgaan en laten de kinderen eraan ruiken.
Vervolgens maken we er echt thee-uurtje van.

We nemen het theemandje uit de koffer en zetten een mini theekransje op. Er zijn 4 kopjes voorzien met 4 houten lepeltjes en een theepotje. Leg het tafelkleedje open en zet alles mooi uit.

Zet een potje op met water, breng het aan de kook en zet thee voor de kinderen. Je kan elke thee gebruiken en laten proeven.

Laat ze proeven zonder en met suiker. (suikertjes zelf voorzien)

Laat ze ook ruiken en probeer hen een geurverschil te laten ontdekken tussen de 4 soorten theeën.

Vermelden we hier toch even het onderscheid tussen:

- A. het gebruik van thee als medicijn.
- B. het gebruik van thee als dorstlesser.

A. De geneeskundige kracht van deze theeën:

ROZENBOTTEL: Is een tonicum. Bevat vitamine C om na een ziekte weer op krachten te komen. Verhoogt de weerstand.

CITROENMELISSE: De verse blaadjes geven een licht kalmerende thee die hoofdpijn en misselijkheid vermindert. Zijn eeuwenoude reputatie is dat wie hem dagelijks drinkt langer zal leven.

GOUDSBLOEM: Beter gekend onder de naam "Calendula". Goudsbloem is schimmelwerend, bevat hormonen en pro-vitamine A voor het genezen van huidproblemen.

KAMILLE: Afgekoelde kamilletheezakjes op de ogen verminderen ontstekingen, zwellingen en wallen. Regelmatig spoelen met kamille maakt blond haar lichter.

B. Het louter genieten als dorstlesser:

Thee drink je voor de gezelligheid net als koffie, met een koekje en een gebakje. Samen met tante of oom wordt er nogal eens thee gezet. In de zomer als het flink warm is kan je ook ijsthee maken. Het is een goede dorstlesser en bovendien nog gezond ook!

Thee koop je best in de apotheek of in de winkel. Niet van alle blaadjes die je in de natuur vindt mag je thee zetten!

- **Leestip**

In de koffer zit het "Kruiden Knutsel boekje" vol leuke ideeën voor bereidingen met kruiden die je met kinderen kunt uitproberen.

2. GEURFLESJES

We laten de kinderen ruiken aan de flesjes ruiken om geuren te leren onderscheiden:

Hoe gaan we te werk?

We openen heel voorzichtig één flesje en deppen met het spateltje een druppel op een papiertje. We laten dit papiertje even rondgaan in de groep kinderen. Iedereen kan er even aan ruiken. Wel goed oppassen voor de oogjes!

- Wat ruikt lekker?
- Wat ruikt niet lekker?

Laat hen zoeken naar dagdagelijkse dingen die op deze geuren lijken.

Vraag hun welke geuren ze aangenaam vinden en welke juist niet:

Bv. Vers brood, bloemen, koffie, zeep, sigarettenrook, spuitjes, vieze sokken, oliebollen, kaas, vis, zweetvoeten enz...

Soorten geuren:

KANEEL: kaneel is afkomstig van een tropische groenblijvende boom met een aromatische schors en bladeren met een zoet, vol en kruidig aroma. Het is de gedroogde binnenste schors die opgerold wordt tot stokjes of wordt vermaald. Het is digestief en verdrijft misselijkheid. In het Midden-Oosten, Noord-Afrika en Azië kruidt het hartige gerechten en je vindt het ook wel in gebak met bijvoorbeeld appeltjes.

MUNT: Verfrissende groene muntthee is net als de smaak van pas gepoetste tanden. Het verbetert de spijsvertering, verdrijft misselijkheid en vermindert koortsige verkoudheden.

ROZEN: De roos is één van de planten die het meest wordt benut, omdat hij zoveel culinaire, medicinale, cosmetische, decoratieve, symbolische en geurige toepassingen heeft. Het is bovendien een mooie veelzijdige tuinplant. De bloemen, bladeren en botten worden allemaal gebruikt voor rozenwater, rozenessence en rozenolie. Rozenwater is onovertroffen als verzachtende tonic voor een vermoeide en gevoelige huid.

Hoofdstuk 5:

Memoriespel: Al spelend door het museum.

Het memoriespel is samengesteld uit voorwerpen en schilderijen die te zien zijn in het museum. Het is de bedoeling dat de kinderen door het memoriespel te spelen de voorwerpen die ze in het museum gezien hebben of nog te zien krijgen, leren (her)kennen.

Alvorens het spel begint kan iedere keer een korte uitleg gegeven worden over de voorwerpen. Je kunt ook het museum intrekken voor een zoektocht. (zie volgende bladzijde voor uitleg bij de voorwerpen)

De kleuren rood, blauw en geel aan de achterkant van de houten plaatjes spelen geen rol in het spel.

- Verloop van het memoriespel:

Zet de platen met het zicht van de historische apotheek en de ziekenzalen op een goed zichtbare plaats in de klas. Ze helpen de kinderen de voorwerpen te situeren.

Verdeel je klasje in groepjes. Leg alle houten plaatjes op een tafel.

Alle houten plaatjes liggen met de kleurtjes naar boven, om beurt mag een kind (van het groepje) er eentje omdraaien en naar het tweede identieke zoeken. Zijn het géén 2 identieke plaatjes dan moet je ze weer alle twee omdraaien met de kleurtjes naar boven. Vinden de kinderen 2 dezelfde plaatjes dan mogen ze die houden in hun groepje.

Einde van het spel:

- Wie heeft de meeste plaatjes?
- Wie kan er iets bij vertellen?
- Wie kent de echte naam van de voorwerpen?
- Waartoe zouden de voorwerpen kunnen dienen?
- Herken je de voorwerpen en personen op de platen?

De voorwerpen zijn:

- Reliekhouders.
- Tonkruik.
- Tinnen ziekenbeker.
- Koperen kaarsenkroon.
- Buffetkast.
- Ziekenzuster Clara.

- Ziekenzaal met de draagstoel.
- Ziekenzaal met de hospitaalpastoor.
- Ziekenzaal met de meid.
- De gerestaureerde ziekenzaal.
- Apotheek met vizel.
- Apotheek met ziek jongetje.

UITLEG BIJ DE VOORWERPEN.

Reliekhouders:

In de middeleeuwen speelde heiligenverering een belangrijke rol bij het verkrijgen van genezing, voor bijstand in het stervensuur en voorspraak in het hiernamaals. Verschillende heiligen zoals Cornelius en Gislenus, Appolonia en Barbara hadden een kapel of een altaar in de ziekenzalen. Hun feesten werden plechtig gevierd met een eigen liturgie en het uitstellen van de relieken. Zo'n reliekhouders bevat een stukje van de heilige zelf, zoals een botje, of iets dat hij aanraakte, zoals een lapje stof.

Verschillende reliekhouders zijn bewaard. De oudste is deze reliekhoorn van Sint-Cornelius uit de 16de eeuw en is door een Brugs Meester vervaardigd. Cornelius werd aanbeden om kinderkwalen zoals de vallende ziekte te genezen.

Tonkruik:

Een tonkruik van midden de 17de eeuw, Bouffioulx.

Werd in de ziekenzalen gebruikt. Men bewaarde er waarschijnlijk azijn in.

Ziekenzuster Clara:

Dit is Clara Van Hulsem. Zij staat afgebeeld op de buitenluiken van het altaarstuk geschilderd door Hans Memling. Ze wordt afgebeeld in het habijt dat de zusters sedert 1459 als kersverse reguliere geestelijken mochten dragen.

Ziekenzaal met de draagstoel:

Zieken kwamen te voet naar het hospitaal. Was dit niet mogelijk dan werden ze gebracht met een draagstoel.

Ziekenzaal met hospitaalpastoor:

De hospitaalpastoor was dag en nacht ter beschikking. Hij begeleidde en begroef de doden, diende sacramenten toe en verzorgde de kerkelijke diensten.

Ziekenzaal met de meid:

De meid en de knecht woonden bij de zusters in. Ze kookten en gaven de zieken te eten, maakten de ziekenzalen schoon en deden allerlei noodzakelijke werkjes.

Tinnen ziekenbeker:

19de eeuw, was ongeveer het enige gebruiksvoorwerp dat aangepast was aan de ziekenzorg. Uit de ziekenbeker kon er makkelijk liggend gedronken worden.

Koperen kaarsenkroon:

In 16de eeuw viel het licht overdag binnen door de grote ramen.

Bijverlichting gebeurde met kaarsen in kandelaars en met olielampen. Deze schitterende koperen kaarsenkroon werd waarschijnlijk voor een kapel of een klooster gemaakt. De twaalf armen, in rijen van twee geplaatst bestaan uit gestileerde wijnranken, die in kaarsenhouders uitmonden. De schacht is bekroond met een madonna in stralenkrans.

Buffetkast:

Deze kast dateert uit 17de eeuw. De decoratieve elementen met lijstwerk en versieringen zijn geput uit fauna en flora en typisch voor de Brugse productie. Op dit barokkastje is de H. Augustinus, de patroonheilige van de kloostergemeenschap afgebeeld.

De gerestaureerde ziekenzaal:

Hier zie je de gerestaureerde ziekenzaal na de restauratiecampagne van 1949-1961.

Apotheek met vijzel:

Ook nog mortier genoemd. De zusters verbrijzelden in de vijzel kruiden en geneeskrachtige planten tot poeder. Ze werden dan verder bereid tot medicatie.

Apotheek met ziek jongetje:

In de apotheek werkten zusters apothecaressen. Zij maakten o.a. de bereidingen voor het Sint-Janshospitaal.

Hoofdstuk 2: Kleurtorens, filmplaatjes en kleurkaarten Mis poes.

KLEURTORENS:

Wie door een museum wandelt weet best iets van kleuren. Een schilderij is immers opgebouwd uit verschillende kleuren. Hoe de kunstenaar aan deze kleuren komt kunnen we nu al leren met de kleurentorens. We leren hier kleuren mengen.

Geel en blauw = groen

Rood en geel = oranje

Blauw en rood = paars

Hoofdkleuren zijn rood, geel en blauw. We spreken van de primaire kleuren. Door de hoofdkleuren te mengen verkrijg je de andere kleuren, groen, oranje en paars en die worden de complementaire kleuren genoemd.

Spelverloop:

Laat de kinderen goed naar de kleurtorens kijken en wijs hen op de mengmogelijkheden.

Leg de blokken door elkaar.

Door de hoofdkleuren (rood/geel/blauw) te mengen (hier in dit geval op elkaar te stapelen) kunnen we de andere kleuren zoeken.

Leg eventueel de hoofdkleuren op een apart stapeltje. Zo is het makkelijker zoeken naar de complementaire kleuren.

Het moet niet noodzakelijk een spelverloop krijgen, je kunt spelenderwijs samen naar de kleuren zoeken door bijvoorbeeld de hoofdkleuren op de toren te plaatsen zodat je de complementaire kleuren moet zoeken.

FILMPLAATJES:

Met de filmplaatjes en de dobbelsteen kun je de kinderen op een speelse manier de kleuren beter leren kennen.

Spelverloop:

Leg de filmplaatjes door elkaar. Neem de dobbelsteen en gooi. De kleur die je nu op de dobbelsteen vindt is bvb. paars. Zoek de 2 filmplaatjes die nodig zijn om de kleur van de dobbelsteen te bekomen. Kijk met de filmplaatjes tegen het licht aan om het goed te kunnen zien. Laat elk kind de dobbelsteen gooien, zo komt iedereen aan de beurt.

KLEURKAARTEN “ MIS POES “.

De doos bevat 48 kaarten met afbeeldingen van personen die aan het werk zijn, sporten of gewoon bezig zijn. Op de kaarten is iets helemaal fout....

De personen hebben iets aan dat echt niet kan, voorwerpen worden helemaal verkeerd gebruikt, staan op de verkeerde plaats of zijn gewoon te groot of te klein.

De bedoeling is dat kinderen de fout vinden. Geef hen wat tijd om de kaarten goed te bekijken.

Spelverloop:

We verdelen de kinderen in groepjes en geven aan elk groepje een pakje kaarten. De kinderen krijgen wat tijd om de verkeerde dingen en situaties op te merken en te begrijpen. We schuiven het pakje kaarten door naar een ander groepje. De leerkracht of begeleider bespreekt de situaties met de kinderen.

We wijzen de kinderen erop dat je bepaalde personen kunt herkennen aan wat ze bijhebben of aan hun kledij. Zo kan een ballerina met bokshandschoenen echt niet en kun je een politieman makkelijk herkennen aan zijn uniform. Om die dingen op te merken hoef je zelfs niet te kunnen lezen of schrijven maar enkel aandachtig te kijken!

Het groot drieluik van Johannes de Doper en Johannes de Evangelist

In de middeleeuwen kon bijna niemand schrijven of lezen en werd alles verteld via afbeeldingen in boeken, schitterende schilderijen..., net als in een plaatjesboek.

Het drieluik van Hans Memling bijvoorbeeld vertelt verschillende verhalen. De middeleeuwer wist heel goed waarover alles ging. De verhalen kende hij uit de bijbel die de priester voorlas in de kerk. Daarenboven kon hij de heilige die op het werk staat afgebeeld makkelijk herkennen aan zijn attribuut. Een attribuut is een voorwerp of dier dat ze bij zich hebben. Soms zegt het attribuut iets over hun leven of hoe ze stierven. Zoals je nu een burgemeester kent aan zijn driekleuren sjerp, herkende men de heilige aan hun attribuut.

Kijk aandachtig naar het drieluik en zoek het attribuut bij de heiligen. Je kunt de kinderen zelf een heel verhaal laten verzinnen rond de heilige en zijn attribuut.

De heiligen en hun attributen op het groot drieluik:

Binnenluiken

- Heilige Catharina en haar wiel en zwaard. Deze heilige werd gefolterd op een soort tuig met wielen en scherpe punten en tanden. Een engel redde haar, maar ze werd uiteindelijk gedood met een zwaard.
- Heilige Barbara en haar toren. Volgens een legende uit de zevende eeuw werd zij door haar vader opgesloten in een toren om te verhinderen dat zij zich zou bekeren tot het christelijke geloof. Omdat ze in een toren werd opgesloten werd ze patrones van alle bouwvakkers en gevangenen.
- Johannes de Doper en zijn lammetje. Hij is diegene die Jezus aanwijst als het Lam Gods dat de zonden van de wereld wegneemt, vandaar het lam.
- Johannes de Evangelist en zijn kelk en gifslangetje. Hij werd moreel verplicht om samen met de twee anderen om gif te drinken. Hij overleefde, de twee anderen niet. Een latere versie zegt dat Johannes een kruis maakte over de beker waarmee men hem wilde vergiftigen en dat er toen een slang uitsprong.

Buitenluiken

- Heilige Antonius en zijn varkentje. Het varkentje staat symbool voor de duivel.
- Heilige Jacob en zijn schelp. De schelp is het insigne van pelgrims die terugkeerden uit Santiago de Compostela.
- Heilige Agnes en haar lammetje. Na haar dood verscheen Agnes aan haar ouders met een lammetje aan haar zijde om hen te zeggen dat ze niet moesten treuren maar integendeel blij zijn voor haar.
- Heilige Clara en haar monstrans. Clara heeft, toen ze overste was van een klooster in Assisi, de Saracenen verjaagd door hen tegemoet te gaan met het heilig sacrament in de hand.

Als de kinderen zelf een attribuut mochten kiezen dat iets over henzelf zou zeggen wat zouden ze dan kiezen? Iemand die graag voetbalt misschien een voetbalschoen en iemand die gek is op snoep, een lolly. Als oefening kun je de kinderen zichzelf laten tekenen met hun voorwerp.

Hoofdstuk 3: Puzzel van Sibylla Sambetha.

- Wie was Sibylla Sambetha?

Het vrouwenportret uit 1480 stelt een jonge vrouw voor gekleed volgens de mode van die tijd. Ze draagt een halsketting met een gouden kruisje en talrijke ringen aan haar vingers. Dit laat vermoeden dat het iemand is uit de hogere burgerij. Haar haar is op een zeer speciale manier gekapt: een deel werd geëpileerd om haar voorhoofd groter te maken. Ze draagt een prachtige jurk uit Vlaams laken, een kostbare lichte wollen stof.

Hans Memling schilderde een paar vingers over de lijst. Zo lijkt het wel alsof ze je wil aanraken.

- I. We kunnen het kunstwerk iconografisch benaderen, m.a.w. wat zien we zoal op het schilderij?

Oefening 1:

Neem de ingelijste poster van Sibylla en zet hem vooraan in de klas.

Neem een groot tekenblad en probeer met houtskool alleen de lijnstructuren te tekenen.

Als tweede stap gaan we de tekening afwerken met onze vingers: wrijf over de houtskool lijnen. Zo verkrijg je harde en lichte lijnen. Zoek door het wrijven naar een tekening die een realistisch beeld weergeeft van dit kunstwerk. De kleine attributen mag je met je houtskooltje zoveel mogelijk tot in detail brengen.

Werk af met haarlak voor het hechten van de houtskool.

Oefening 2:

Een tweede mogelijkheid is het schilderij of kunstwerk per deeltje of detail bespreken. Op die manier kijk je met meer aandacht naar het werk.

In het houten doosje zitten geplastificeerde stukken die samen de Sibylla Sambetha vormen. Neem de gelamineerde puzzelstukken uit het houten doosje en laat de kinderen er elk één uit kiezen. Laat ze op ongeveer hetzelfde formaat als het puzzelstukje het detail van Sibylla natekenen én schilderen. Zorg ervoor dat elk kind een gelijk stuk papier heeft bvb. postkaartformaat of A4. Ze moeten de kleuren en vormen van het puzzelstukje zo goed mogelijk trachten te benaderen.

Als we achteraf de geschilderde werkjes weer bij elkaar puzzelen verkrijgen we een heel leuk resultaat dat we “abstract” kunnen noemen.

Als het resultaat het oorspronkelijk werk dicht benadert spreken we niet meer van een abstract maar van een realistische weergave van het origineel. Bespreek het resultaat. Stel het kunstwerk tentoon in je klas of de school.

Hoofdstuk 6: Ziekenzaal en apotheek.

We zetten de ingelijste prent van de ziekenzaal en de apotheek voor ons.
We halen de doos met voorwerpen uit de koffer en leggen ze op tafel.

DRAAGSTOEL / SLEUTELS/ KRUIWAGEN
BLOEDVATEN / HART / BEEN
VIJZEL / APOTHEKERSPOT / KRUIK / KISTJE

Oefening 1

We tonen de voorwerpen aan de kinderen en trachten ze te benoemen.
Nu leggen we het doek over de voorwerpen. Verdeel de kinderen in groepjes en laat ze om beurt per groepje raden naar de voorwerpen onder het doek.

We gaan samen voorwerp per voorwerp bespreken aan de hand van vragen. Laat de kinderen volop raden!

1. Waarom dienden ze?
2. In welke materie waren ze gemaakt?
3. Waren ze groot?
4. Konden ze breken?
5. Wat is de echte naam van het voorwerp?

Haal de gelamineerde posters van de historische apotheek en de ziekenzaal erbij. Van sommige voorwerpen merk je duidelijk waarvoor ze dienden, hoe groot ze in het echt wel zijn etc

Het is ook een ideaal moment om de kinderen te wijzen op de verschillen met de moderne apotheek en het ziekenhuis. Laat ze de verschillen opsommen!

Oefening 2

Als besluit werken we met klei.

Elk voorwerp staat vooraan uitgestald. Kies een voorwerp uit als voorbeeld en maak er met klei een echt kunstwerkje van.

Bij afloop kun je ze schilderen én vernissen, dan blijft het lang stevig!

Achteraf maken we een echt apotheekje met de kunstwerkjes van alle kinderen.

- leestip

Meer informatie over de apotheek en het hospitaal vind je in het tijdschrift "Het Sint-Janshospitaal in Brugge" dat in de koffer zit.

Materialenlijst Memlingkoffer.

1. Drieluik Johannes De Doper		247.89 euro
2. Kleurplaatjes		247.89 euro
3. Filmplaatjes	per stuk	2.50 euro
dobbelsteen		6.20 euro
4. Kleurkaarten Mis poes		44.62 euro
5. Puzzel Sybilla Sambetha	per stuk	12.39 euro
6. Inlijsting Sybilla Sambetha		86.76 euro
7. Memoriespel	per stuk	12.39 euro
8. Kunstwerken ziekenzaal	per stuk	100 euro
9. Gelamineerde posters	per stuk	12.00 euro
10. Geurdoosje		12.39 euro
11. Theedozen	per stuk	12.39 euro
12. Theekan + theemandje		74.37 euro
13. Theetasjes	per stuk	7.44 euro
14. Houten lepeltjes	per stuk	2.50 euro
15. Theedoekjes	per stuk	12.39 euro
16. Kruidenknutselboekje		15.00 euro
17. tijdschrift "Het Sint-Janshospitaal in Brugge"		6.25 euro
18. didactische map "Museumpoppen"		10 euro
18. Werkmap Op jacht naar Memling		160 euro

Colofon

**De kunstkoffer “Op jacht naar Hans Memling!”
is een realisatie van Kinderatelier Octopus.**

Contactadres:

**Kinderatelier Octopus
Griet Baeyens
Ronselarestraat 25
8000 Brugge
Tel / 050-33 28 77
Fax / 050-33 34 87
E-mail:
kinderatelier.octopus
@pandora.be**

Concept : Griet Baeyens

Teksten: Griet Baeyens en Evelien Vanden Berghe

Ontwerp koffer: Wilfried Willems

Kunstwerkjes/voorwerpen: Tynni Oorlynck

Layout werkmap: Griet Baeyens